

KATEDRA GERMANISTIKY
Průběh obhajoby diplomové práce

Autor: Lucie Lísková

Titul (česky/německy – anglicky):

Germanismen in mährischen Volksliedern

Germanisms in Moravian Folk Songs

Konzultant: prof. PhDr. Libuše Spáčilová, Dr.

Oponent: PhDr. Michaela Kaňovská, Ph.D.

Témata pro obhajobu, průběh obhajoby:

- 1) V čem spočívá podstata fonemické (s. 7) a grafematické integrace (s. 8) v uvedených příkladech?
- 2) V kapitole o typech germanismů (s. 12 a n.) by bylo vhodné uvést charakteristické rysy každého typu a připojit odpovídající definici.
- 3) Diplomandka se v souvislosti s jazykovými poměry v českých zemích zmiňuje o situaci v Čechách a na Moravě za husitských válek. Z jejího stručného pojednání však nevyplývá, zda se jazykové poměry v Čechách lišily od poměrů na Moravě či nikoli.
- 4) Na s. 32 – v poznámce 15 pod čarou – najde čtenář informaci o tom, že důležitým rokem pro prosazení norem v češtině byl rok 1848. Prosím, aby se diplomandka k tomuto faktu vyjádřila podrobněji a aby srovnala situaci v češtině se situací v němčině.
- 5) Kapitola o jazykovém purismu je velmi stručná a neinformuje dostatečně o nejdůležitějších etapách puristických snah. Spíše než o podrobné a vyčerpávající informace mělo jít o vystižení nejvýznamnějších momentů v dějinách purismu. Chybí např. informace o *Brusu jazyka českého*, uvedena jsou jména Husa, Josefa Jungmanna a Josefa Dobrovského, mohla však být zmíněna i další – např. z doby mladší (J. Zubatý, J. Haller), připomenuto mohlo být také antipuristické vystoupení Pražského lingvistického kroužku.
- 6) V kapitole věnované *centru a periferii* jazyka, důležitým pojmům v souvislosti s rozбором korpusu, diplomandka využila pouze starší, i když důležitou práci Filipcovu z roku 1966. Z prací novějších je jeden titul uveden pouze v poznámce pod čarou, nebyl však použit. Absenci aktuální literatury považuji za značný nedostatek.
- 7) V teoretické části se mohl objevit i pojem *domnělý germanismus* (viz Miloš Weingart, Bohuslav Havránek).
- 8) K analýze korpusu:
- 9) Diplomandka se soustředila na výčet germanismů, které našla v moravských lidových písních, s uvedením původu, v příloze pak uvádí český ekvivalent, výraz v současné němčině a etymologii slova. Věnovala se rovněž procesu adaptace přejímek v češtině, vývoji významu přejímek, tematickým oblastem, k nimž přejímky náležely, a stylistickému členění.
- 10) Jak spolu souvisejí střhn. výraz *querder* a slovo *kadlátky* (... *tam na kadlátkách drába*)? Jaký byl tehdy význam výrazů *banda*, *cedule*, *lancoši*, *kantar* nebo *perkál*? Nemělo slovo *pemzlík* tehdy také jiný význam než „štětec“? Jaké jazykové změny prodělalo při adaptaci v českém prostředí střhn. slovo *bāre*, aby se vyvinulo ve výraz *máry*?

- 11) Prosím diplomandku o shrnutí důvodů, proč byly germanismy v lidových písních použity.
- 12) Na s. 13 je uvedena klasifikace germanismů, některé termíny ale nejsou přesné, např. „derivationsmorphologische Germanismen“ (jako příklad je uvedena složená číslovka *einundzwanzig*, srov. i s. 25) nebo „grammatische Germanismen“ (pojem „gramatický“ zahrnuje morfologii i syntax, morfologické a syntaktické germanismy jsou však uvedeny zvlášť).
- 13) Mezi vlivy němčiny na českou gramatiku jsou zmíněny konstrukce se slovesnými substantivy, příklad *je vidět Sněžka* se však vztahuje k jinému jevu (srov. s. 25-26).
- 14) V kapitole o foneticko-fonologické a grafické adaptaci na s. 67 by bylo třeba přesněji rozlišovat hlásky, fonémy a grafémy. Je ve slovech *Zucker*, *Zwiebel* ap. frikativa nebo afrikáta?
- 15) Excerpované germanismy jsou mj. roztrženy i tematicky (s. 76). Co všechno je míněno skupinou „Verwandtschaftsbereiche“? (Srov. příklady *frajír*, *švagr*, *šafářka*, *tatrmán*, *faleš*.)
- 16) Co se ve stylistické charakteristice germanismů (s. 76nn) myslí „tematickými“ a „atematickými“ výpůjčkami? Je to totéž jako „příznakové“ a „nepříznakové“ (srov. s. 77)? Která vrstva jazyka nebo varieta je označena jako „Gemeinsprache“ (srov. s. 78)?
- 17) Jaké shody a rozdíly bylo možné pozorovat mezi germanismy obou dílčích korpusů / sbírek?

Diplomand/diplomandka představila svoji práci a odpověděla na otázky a připomínky uvedené v posudcích a zodpověděl/a otázky položené u obhajoby ad hoc.

Výsledná známka po obhajobě: C (velmi dobře)
Datum obhajoby: 16. 1. 2012

Prohlášení konzultanta:

Potvrzuji svým podpisem, že výše uvedená kvalifikační práce je plně v souladu s pravidly stanovenými pro kvalifikační práce a nejedná se dle systému Theses.cz o porušení autorských práv.

Odůvodnění:

Na základě kontroly vysokoškolských klasifikačních prací systémem Theses.cz nebyla u výše uvedené práce zjištěna taková shoda s jinými pracemi, dokumenty nebo texty, která by zakládala důvodné podezření z porušování autorských práv.

Datum: 16. 1. 2012

Podpis konzultanta (jen v tištěné verzi):